

Ochrana přírody v novém

Jiří Matuška, Správa CHKO Pálava

Dva roky jsou v působnosti úřadu dostatečně dlouhou dobou na to, aby se ukázalo, jestli k něčemu je, nebo není. Správa Chráněné krajinné oblasti Pálava se stala úřadem po nabytí platnosti dlouho očekávaného nového zákona o ochraně přírody a krajiny v roce 1992 (č. 114/92 Sb.). Z dřívějších odborných a metodických pracovníků se obratem stali státní úředníci s dosti velkými pravomocemi. Tzv. státní správa s sebou přinesla dva aspekty práce ochranářů přírody – povinnost úřadovat a povinnost jednat s lidmi. Oba jsou ještě nyní dosti složité a nelehce plněny.

Tak jako jsou každému novému úřadu i nám přinesly nové povinnosti zejména spoustu "papírové" práce. Od vyřizování různých žádostí, povolení a odpovědí vyžadujících písemnou formu, jsou to navíc stanoviska a zejména rozhodnutí mající právní závaznost. Zde se ukázal klasický přístup centrálního řízení ochrany přírody při němž jsme byli hozeni do vody (= správního řízení) a plavejte (= rozhodujte). A teď se ukazuje, jaký kdo je plavec, vlastně úředník. Vypadá to zřejmě dost nepochopitelně, že se ochrana přírody stala úřadem, ale nelze počítat s rozumem nebo dodržováním jiných dohod než písemných v době, kdy o většině věcí a vztahů v sídlech a v krajině rozhodují peníze. Pak nastupuje pouze argument psaný na papíře a zašitý zákonem ve formě rozhodnutí. V kladných případech je hlavní rychlost a bezproblémovost úředního úkonu, což se většinou daří, v negativních případech je rozhodující zdůvodněnost. Těch prvních je většina, zejména z oblasti stavební činnosti, kdy téměř všechny požadavky byly hodnoceny jako bezproblémové ke vztahu k ochraně přírody. Několik málo zamítnutých návrhů bylo včas žadatelům rozmluveno ještě předtím, než do nich vložili více energie nebo peněz. Souhrně lze za oblast stavební činnosti konstatovat, že v území CHKO Pálava nevznikla stavba, která by byla v rozporu s ochranou přírody a krajiny.

Podstatně komplikovanější část správního řízení Správy CHKO je oblast pokut ukládaných návštěvníkům, místním občanům nebo firmám. Na návštěvníky se vztahují ustanovení přestupkového řádu, v rámci něhož mohou strážci strážce ochrany přírody ukládat blokové pokuty přímo na místě. Tato represivní složka vztahu Správy CHKO k návštěvníkům je naštěstí pro obě strany minimalizována a je snahou upřednostňovat výchovnou složku. Uložené pokuty obdrželi hlavně padákoví letci, rybáři a hrubě neukáznění turisté většinou za porušení obecných zákazů ve zvláště chráněných územích. Několik porušení ochranných podmínek území CHKO firmami bylo řešeno s využitím ustanovení zákona o povinnosti učinit opatření ke zlepšení a odstranění důsledků nevhodné činnosti. Obecně je možno konstatovat, že je snahou Správy přestupkům předcházet, v případě jejich výskytu pak upřednostnit nápravná opatření před peněžní pokutou.

Zcela svéráznou, ale pro výkon správní činnosti pracovníky důležitou stránkou státní správy je hodnocení pracovníků. Bohužel se ještě na nás hledí jako na zapálené nadšence, kteří pracují zdarma. Společně s jasně definovanou skupinou zaměstnanců orgánů státní správy máme určitá omezení, povinnosti, ale i práva. Mezi ně patří i nárok na 25% příplatek za výkon státní správy, který však všem pracovníkům správ CHKO není pracovníky ministerstev financí a životního prostředí přiznán, a tudíž není ani vyplácen. Způsobuje to začínající lavinu odchodů kolegů na jiná, jednodušší a lépe ohodnocená pracoviště. K velké škodě zejména samotné přírody.

V předchozích odstavcích byly popsány pouze vybrané části práce Správy CHKO, ve státní správě se k ní řadí ještě vlastní efektivní ochrana vybraných území, formou právě platných vyhlášek a plánů péče, které zpracováváme, aktivní ochrana vybraných druhů rostlin a živočichů, aktivní účast na všech možných jednáních při nichž je ochrana přírody dotčeným orgánem státní správy a spousta každodenní práce s lidmi.

Mimoto jsme pracoviště zajišťujícím vědecké o odborné sledování území a plníme několik výzkumných projektů, které sami zpracováváme a garantujeme. A v neposlední míře aktivně pečujeme i o stav jednotlivých rezervací a to od označení, před údržbu a management až po dozor. Chceme-li, aby Pálava byla stále tak pěkná jak ji asi většina z nás nosí ve svých myšlenkách a duších, musíme všichni pro to něco udělat.

Nabídkový list knihovny

Prodejné publikace RMM

autor	název	kusů	cena
UNGER, Josef:	Archeologické památky na okrese Břeclav	1 200	4,80
BRŮŽA, Oskar:	Regionální muzeum v Mikulově	500	8,40
NECHVÁTAL, Leoš:	Památková péče na Břeclavsku	400	8,40
GRULICH, Vít:	Příroda okresu Břeclav	1 400	8,40
PEŠKA, Jaroslav a kol.:	Královská hrobka z Mušova	396	30,-
WINDL, Helmut:	"Knížata" z doby bronzové v Pitten	4 013	25,-
Katalog RMM	Dolní Věstonice Specializovaná arch. expozice	3 930	4,80
Gymnázium Mikulov	Almanach k 350. výročí založení	10	45,60
Archeologia historica	Sborník	37	44,40
UNGER Josef a kol.:	Pohořelice – Klášterka	3	26,40

Neprodejné publikace RMM

Břeclavsko ve starší době kamenné
Břeclavsko v mladší době kamenné
Břeclavsko v pozdní době kamenné
UNGER Josef: Feudální sídlo ve 13. století v zaniklé vsi Kovalov u Žabčic